

Bryssel, 14. huhtikuuta 2026
(OR. en)

8212/26

Toimielinten välinen asia:
2025/0241(COD)

AGRI 272
AGRIFIN 83
FIN 534
CADREFIN 155
CODEC 670
ENV 353
FORETS 57

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Yhteinen maatalouspolitiikka vuoden 2027 jälkeen – tulotuen keskeiset suunnitteluvalinnat – Periaatekeskustelu

Vuoden 2027 jälkeistä yhteistä maatalouspolitiikkaa (YMP) koskevan komission ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden olisi varmistettava tuen kohdentaminen ensisijaisesti viljelijöille, joille maatalous on pääelinkeino ja jotka näin ollen edistävät aktiivisesti elintarviketurvaa. Tämän vuoksi ja erityisesti elintarvikkeiden tuotantokapasiteetin säilyttämiseksi kaikkialla unionissa tuki olisi kohdennettava tietyille viljelijäryhmille ja maantieteellisille alueille, jotka tarvitsevat enemmän tulotukea pysyäkseen elinkelpoisina ja tulevaisuuden vaatimukset huomioivina, ja sillä olisi samalla vahvistettava myös näiden valmiuksia sopeutua ja pysyä kilpailukykyisinä tulevaisuudessa.

Ministerit keskustelivat marraskuussa 2025 pidetyssä maatalous- ja kalastusneuvoston istunnossa tulotuen roolista elintarviketurvan vahvistamisessa, kuten tulotuen paremmasta kohdentamisesta. Yleisesti oltiin sitä mieltä, että tulotuki olisi suunnattava maataloustoimintaa harjoittaville viljelijöille, mikä tehostaisi maatalousalan häiriönsietokykyä ja elintarviketurvaa ja huomioisi samalla maatalouden rakenteiden moninaisuuden eri puolilla unionia.

Kyseisen keskustelun pohjalta ja kun otetaan huomioon, miten vuoden 2027 jälkeistä YMP:tä koskevan komission asetusehdotuksen käsittely on edennyt, puheenjohtajavaltio Kypros kehottaa jäsenvaltioita painottamaan kyseisessä ehdotuksessa esitettyjä tulotuen keskeisiä suunnitteluvalintoja.

Komission ehdotuksella otetaan käyttöön asteittain aleneva pinta-alaan perustuva tulotuki, josta myönnetään tukikelpoisiin hehtaareihin perustuvia tukia ja joka on suurelta osin yksinkertaistettu (tukioikeudet päättyvät). Samalla siinä otetaan käyttöön tulotuen asteittainen alentaminen, jotta voidaan alentaa asteittain suuremmille tiloille myönnettävää tukea ja edistää tuen tasapuolisempaa jakautumista. Lisäksi tuen määrä saa olla enintään 100 000 euroa maatilaa kohti vuodessa. Tuki myös eriytetään objektiivisin ja syrjimättömin perustein, jotka liittyvät viljelijöiden tuloihin. Lisäksi ehdotuksessa säädetään tuen kohdentamisesta tietyille viljelijäryhmille, kuten nuorille viljelijöille ja naisviljelijöille, viljelijöiden, jotka saavuttavat eläkeiän siirtymäajan jälkeen (viimeistään vuoteen 2032 mennessä), mahdollisesta poissulkemisesta asteittain alenevan pinta-alaan perustuvan tulotuen piiristä sekä ylä- ja alarajan käyttöönotosta keskimääräiselle hehtaarikohtaiselle tuelle. Ministereitä pyydetään panemaan merkille, että ehdotetun kehyksen useiden osien käsittelyä jatketaan tässä vaiheessa monivuotista rahoituskehystä 2028–2034 koskevan neuvottelupaketin yhteydessä. Näin ollen maatalous- ja kalastusneuvostossa käytävän keskustelun tarkoituksena on antaa ohjeita ja edistää meneillään olevaa prosessia ilman että pyritään tekemään johtopäätöksiä monivuotista rahoituskehystä koskevista keskusteluista tai rajoittamaan niitä.

Yhdessä tarkasteltuina edellä mainitut tekijät merkitsevät kehitystä tulotuen suunnittelussa. Niiden avulla pyritään parantamaan tuen kohdentamista ja jakautumista (tämänhetkiselällä ohjelmakaudella 5 prosenttia YMP:n suurimmista tuensaajista saa lähes 50 prosenttia suorista tuista). Samalla niillä edistetään laajempia tavoitteita, kuten elintarviketurvaa, sukupolvenvaihdoksen tukemista ja maatalousalan tasapainoisemman kehityksen varmistamista kaikkialla unionissa. Lisäksi niillä mahdollistetaan tuen uudelleensuuntaaminen maatalouden ympäristö- ja ilmastotoimenpiteisiin, alueisiin, joihin kohdistuu haittoja, tiettyihin aloihin tai investointeihin sekä kilpailukykyyn.

Samalla kyseiset tekijät herättävät merkittäviä kysymyksiä, jotka koskevat tekijöiden yhteisvaikutusta. Ne voivat vaikuttaa erityisesti seuraaviin:

- tuen jakautuminen erikokoisten ja -tyyppisten mautilojen kesken,
- mautilojen taloudellinen elinkelpoisuus ja investointikapasiteetti,
- sukupolvenvaihdos ja maan hankinta
- sekä EU:n yhteisen kehyksen ja jäsenvaltioiden joustavuuden välinen tasapaino.

Maatalouden rakenteiden ja taloudellisten olosuhteiden moninaisuus eri puolilla unionia tekee näistä valinnoista erityisen vaativia. Vaikka komission ehdottamien kaltaiset yhdenmukaisemmat lähestymistavat voivat edistää tasapuolisia toimintaedellytyksiä ja tuen oikeudenmukaisempaa jakautumista, ne voivat myös rajoittaa jäsenvaltioiden mahdollisuuksia räätälöidä tulotukea omien erityistarpeidensa mukaiseksi. Suurempi joustovara voi mahdollistaa tuen paremman mukauttamisen kansallisiin olosuhteisiin, mutta toisaalta se voi johtaa tuen hajanaisuuteen ja epätasaisuuteen eri puolilla unionia.

Lisäksi asteittain alenevan pinta-alaan perustuvan tulotuen suunnittelussa on varmistettava, että tulotuella turvataan jatkossakin maatalojen taloudellinen kestävyys, myös sellaisten maatalojen osalta, joilla on keskeinen rooli tuotantokapasiteetin säilyttämisessä ja elintarviketurvan edistämässä. Toisaalta on myös tärkeää, että asteittain alenevassa pinta-alaan perustuvassa tulotuessa otetaan huomioon tuen oikeudenmukaisen jakautumisen tarve ja että sillä helpotetaan sukupolvenvaihdosta.

Edellä esitetyn pohjalta puheenjohtajavaltio ehdottaa pohdittaviksi seuraavia kysymyksiä:

- 1. Missä määrin tulotuen kohdentamista olisi mielestänne ohjattava EU:n yhteisillä säännöillä oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi kaikkialla EU:ssa, ja missä määrin jäsenvaltioilla olisi oltava joustovaraa niiden erityispiirteiden huomioimiseksi?*
- 2. Mitä mieltä olette ehdotetuista tulotuen asteittaisen alentamisen ja tukikaton mekanismeista, joiden avulla edistetään tuen oikeudenmukaisempaa jakautumista samalla kun säilytetään maatalojen taloudellinen elinkelpoisuus kaikkialla EU:ssa ja varmistetaan niiden rooli elintarviketurvan edistämässä?*